Kiss Piroska

Olvasás, szövegértés

feladatok a kompetencia alapú fejlesztéshez

7. osztály

feladatmegoldások

1. FELADATSOR Szerezhető pontszám: 15 pont

1.

Fogalom meghatározás	Fogalom megnevezése
A Földnek a Nap körüli keringése alapján meghatározott év.	**napév**
Idő, amely alatt egyszer kerüli meg a Föld a Napot.	**szoláris (tropikus) év**
A földi Egyenlítő síkja áthalad a Nap középpontján.	**napéjegyenlőség**
Több napot tartalmaz az év szokásos hosszánál, hogy a naptárt szinkronba hozza az évszakok szerinti idővel.	**szökőév**
A Gergely-naptár szerinti szökőév február hónapjába beékelt toldalék nap.	**szökőnap**

(5 pont)

2. ***a)*** növénytermesztés, kereskedelem, adózás
b) Ferde a Föld forgástengelye.
c) Ráktérítő
d) Az év hosszát nem lehetett pontosan 365 egész nappal elosztani. (6 pont)

3. Bekarikázandó: B, D (2 pont)

4. 1. kép: Mezopotámia 2. kép: A niceai zsinat (2 pont)

2. FELADATSOR Szerezhető pontszám: 32 pont

1. ***a)*** A radioaktív anyagok rendkívül veszélyesek, nem szabad megérinteni őket.
b) Elsősorban az autógyártásban.
c) Nagy konyhákban, múzeumokban, kórházakban, kereskedelemben.
d) Például Baxter, a humanoid robot. (4 pont)

2. George Devol: **amerikai feltaláló, aki manupulátorból programozható robotkart készített.**
Rodney Brooks: **ausztrál feltaláló, aki elkészítette Baxtert, a félig humanoid robotot.** (4 pont)

3. – Helyettesíti az emberi munkát a nehéz vagy veszélyes munkafolyamatokban.
– Gyorsaságban és pontosságban túltesz az emberen.
– Rendkívüli a mozgékonysága. (6 pont)

4. Nem igényel programozást. Könnyen betanítható a mechanikusan ismétlődő mozdulatsorokra, amiket bármikor képes megismételni. Lelassul, ha ember közelít felé. (6 pont)

5. 1. kép: kiszolgáló robot 2. kép: ipari robotok (2 pont)

6. **4.** Az európai autógyárak elkezdtek robotokat alkalmazni.
2. George Devol programozható robotkart készített.
1. Újfajta kutatóintézetek létesültek a második világháború után.
6. Elkezdődött Baxter sorozatgyártása.
3. Az USA-ban az autógyártásban először kaptak szerepet a robotok.
7. A kisipari üzemekbe is bekerült Baxter.
5. A világon mintegy 160 000 új robotot állítottak be az ipari termelésbe. (7 pont)

7. A földesúr majorsági földjének művelése, termények szállítása, várépítés. (3 pont)

3. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 27 pont

1. ősmaradvány: **Ősi élőlények/állatok és növények – maradványai.**
vezérkövület: **A kőzetréteg korának megállapításához legalkalmasabb ősmaradványokat tartalmazó kövület.**
paleontológus: **Az a tudós, aki az ősmaradványokkal foglalkozik.** (6 pont)

2. ***a)*** Az ásványok nem élőlények. A tudomány már csak az élőlények maradványait tekinti fosszíliának.
b) A kőzetekben levő ősmaradványok segítségével határozzák meg.
c) Földrajzilag vagy ökológiailag elszigetelt területeken maradnak fenn, mert itt jobbak a túlélési esélyeik. (6 pont)

3. ***a)*** 20 millió évvel ezelőtt a ginkgó sokfelé elterjedt a Földön.
b) Ez a fajta túlélte a jégkorszakot Japánban és Kínában.
c) Aztán szétterjedt Európában. (6 pont)

4. XV. század, javítva: XVI. század
régészek, javítva: geológusok
különböző korokban élt, javítva: abban a korban élt, amikor a kőzet keletkezett
ritkaságnak számít, javítva: amelyikből sok élt (5 pont)

5. 1. kép: hal 2. kép: kígyó 3. kép: kagylók 4. kép: dinoszaurusz-féle (4 pont)

4. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 28 pont

1. Olyan maradvány, amelynek nagyobb, fontosabb részét levágták, illetve ez a rész letört: **csonk**
Gyarapodó, növekedve fejlődő: **cseperedő**
Eltorzul, elgörbül, alakját veszti: **vetemedik**
Az épület környezetében lévő területen tervezett növénytelepítés: **kertépítészet**
Mutatós, tetszetős megjelenésű: **dekoratív** (5 pont)

2. – fő kertészeti elem
– dekoratív megjelenésű
– történelmi jelentőségű példányok (3 pont)

3. A barokk korban, a XVII. században. Puha, hajlékony, könnyen megmunkálható. (3 pont)

4. 1301-ben ültették a monda szerint. A 2020-as években még omolványként létezik, azaz a törzse még megvan. Ez összesen több mint 700 éves. (3 pont)

5. Mátyás király
ligetek, Erzsébet-kertek, emlékművek
mérőasztalok, vonalzók
rajzoláshoz, puskaporgyártáshoz, orvosi szénként (9 pont)

6. H, H, I, I, H (5 pont)

5. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 23 pont

1.

Virágzó gazdaság jellemzői	A kárt szenvedő természet jellemzői	A kárt szenvedő lakosság jellemzői
urbanizáció fejlődése	**erdők pusztulása**	**betegség (malária)**
gigantikus építkezések	**mocsarak kialakulása**	**szigetlakók összecsapásai**
mezőgazdaság fejlődése	**talajerózió**	
hajóépítés	**édesvízkészlet apadása**	
nyílt vízi halászat		

(11 pont)

2. H, I, I, H, I (5 pont)

3. 1. kép: Talajerózió a hőség miatt
2. kép: A sarki jég olvadása
3. kép: A londoni szmog
4. kép: Erdőirtás (4 pont)

4. Bekarikázandó: B, D, E (3 pont)

6. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 31 pont

1. – Édesapja temetésére a téli jégzajlás miatt csak késve tudott elindulni.
– Az állandó híd létrejötte rendszeres közlekedést, összeköttetést biztosított volna a két városrész között.
– Önzetlen felajánlást tett a közjó javára, és nem várt ellenszolgáltatást.
– A gróf létrehozta a Hídegyletet, angliai tanulmányútra ment, és megbízta a tervezéssel Tierney Clark angol mérnököt. (10 pont)

2.
[7.] A híd szerkezeteinek összeszerelése.
[6.] A vasszerkezet elemeit a helyszínre szállították.
[3.] A rések tömítése vízzáró anyaggal.
[1.] Hármas cölöpsorok telepítése.
[2.] A kavicsok kikotrása.
[5.] Kiásták az alapgödröket.
[4.] A víz kiszivattyúzása. (7 pont)

3. Bekarikázandó: B, C (5 pont)

4. 1832: **Gróf Széchenyi István létrehozta a Hídegyletet.**
1836: **Az országgyűlés megszavazta a híd építését elrendelő törvénycikket.**
1840: **Megkezdődtek a hídépítési munkálatok.**
1849. november 20.: **A hidat hivatalosan megnyitották.** (4 pont)

5. hídvám: A hídon való átkelésért és áruszállításért fizetett pénz. (2 pont)

6. MTA létrehozása, balatoni gőzhajózás megindítása, hajógyár és téli kikötő létesítése, (Vaskapu-szoros szabályozása, Tisza-vidék árvízmentesítése, lótenyésztés elindítása...) (3 pont)

7. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 21 pont

1.

Fogalmak	Fogalmak meghatározása
Bioszféra-rezervátum	Az UNESCO Ember és bioszféra programjával létrehozott természetvédelmi területek.
Natura 2000-terület	Az Európai Unió által létrehozott ökológiai hálózat, amely óvja a természetes élőhely típusok biológiai sokféleségét.
Ramsari helyszín	Ramsari Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen a vízi madarak tartózkodási helyének megóvásáról.

(3 pont)

2.

Népi elnevezés	Csillagkép neve
Magyarok csillaga	**Jupiter**
Hadak útja	**Tejút**
Székelyek csillaga	**Szaturnusz**
Keresztcsillag	**Hattyú**

(4 pont)

3. – A madár hullatja a tollát.
– Szent Lőrinc mennyből visszahulló könnyei a meteorok. A görögök szerint termékenyebbé teszik a földet a hullócsillagok. (6 pont)

4.

Fogalmak	Fogalmak meghatározása
meteor	**Az üstökös lemorzsolódott maradványainak látványos fénycsóvái.**
meteorit	A hullócsillag zuhanása után megtalálható kőzetanyag.

(2 pont)

5. A nyári égbolt különösen gazdag szép és jellegzetes csillagképekben.
A nyár végi csillaghullás káprázatos látványt nyújt. (4 pont)

6. Tejút – Hattyú; meteorit – meteor (2 pont)

8. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 22 pont

1.

Wikipédia	Elemzési szempontok	Múlt-kor
1980-1985 között a hajó megépítése.	Felkészülés a hajóútra	**Nincs adat.**
A Föld körülhajózása	A Szent Jupát célja	**A Föld körülhajózása**
31 láb hosszú	A hajó mérete	**alig 10 méter hosszú**
Opatija – Jóreménység foka – Horn-fok – Opatija	A hajó útvonalának jelentős pontjai	**Opatija – Jóreménység foka – Horn-fok – Opatija**
295 nap	A vízen való tartózkodás időtartama	**295 nap**
féléves pihenő, borulás kétszer	Felmerülő problémák az utazás során	**féléves pihenő, borulás kétszer, Fa Nándor életét a biztosítókötél mentette meg**
mintegy 70 000 km	A megtett hajóút hossza	**60 000 km**

	Melyik szöveg tartalmazott részletesebb információkat? Tegyél X jelet az oszlopba!	**X**

(16 pont)

2. Adriai-tenger
Gibraltári-szoros
Atlanti-óceán
Csendes-óceán
Ausztrália
Dél-Amerika (6 pont)

9. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 18 pont

1. ***a)*** A Bükki Nemzeti Park területén található.
A szegényebb emberek a hegyoldalban barlanglakásokat alakítottak ki.
A riolittufa könnyen megmunkálható kőzet.
A tárgyak kőből, vesszőből és szalmából készültek. (7 pont)
b) 11 700 Ft
Igen, de csak akkor, ha előre bejelentkeztek.
2 400 Ft (3 pont)

2. ***a)*** H, H, H, I, I, I (6 pont)
b) 36 000 Ft
Semennyit. (2 pont)

10. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 27 pont

1. ***a)*** metafora
b) Itt tartották az országgyűléseket, háború idején a hadak itt gyülekeztek, itt fogadták el a „rákosi végzést”.
c) A nemzeti függetlenség jelképévé vált.
d) IV. (Kun) Lászlónak, Károly Róbertnek és II. Jagelló Ulászlónak, akiket itt választottak királlyá.
e) A nagy terület alkalmas volt sok ember ott tartózkodására, valamint a Rákos-patak lovaik itatására.
f) Károly Róbertet a magyar nemesek választották királlyá, Bocskai István csak koronát kapott a töröktől. (15 pont)

2.

Történelmi tények	Milyen összefüggés van közöttük?
Rákosmező – Dózsa György	**Itt gyülekeztek a seregek a keresztes háborúra, amely Dózsa György vezetésével parasztháborúvá vált.**
Rákosmező – Napóleon	**1809-ben itt adta ki a kiáltványt a magyar nemességet felszólítva a Habsburgoktól való elszakadásra.**
Rákosmező – Szécsény	**A „rákosi végzés” 200 éves évfordulóján II. Rákóczi Ferenc csak Szécsényben tudta megtartani az országgyűlést.**
Rákosmező – Székesfehérvár	**A Rákosmezőn megválasztott királyokat Székesfehérváron koronázták meg.**

(8 pont)

3.

Szómagyarázatok	Fogalmak
Az eredeti példánnyal teljesen megegyező másolat.	**kópia**
A téma bemutatására szolgáló eszközök, paravánok.	**installáció**
A megjelenített kort hitelesen ábrázoló.	**korhű**
A nemzet történetében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín.	**emlékhely**

(4 pont)

11. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 29 pont

1. A teqballasztal hajlított: **A labda jobb pattanását segíti, hogy a játék élvezetesebb legyen.**
Ronaldinho a teqball egyik nagykövete: **Ő ismert futballsztár, és jó reklámot biztosít a teqballsportnak.**
A teqball mint sportág gyorsan elterjedt a világon: **Képes megszólítani a sportrajongók egy egészen új generációját.**
Elképzelhető, hogy a teqball hamarosan olimpiai sportág lesz: **Hivatalosan is a teqball lett a világ leggyorsabban fejlődő sportja.** (8 pont)

2. 1. Nem kell hozzá komoly sporttudás, elég, ha hármat tudsz dekázni a labdával.
2. Fiúk és lányok egyaránt játszhatják életkortól függetlenül.
3. A játék élvezetes, és minimális az esélye a sportsérüléseknek. (6 pont)

3. kreatív ötletgazda: **Az ő ötlete alapján jött létre az új találmány, itt az újfajta sport.**
testi kontaktus nélküli sport: **A játék során nem érintkezik egymással a sportolók teste.**
teqball nagykövete: **Világszerte ismert személy, aki hivatalosan képviseli a teqballt mint sportágat.** (6 pont)

4. I, H, I, I (4 pont)

5. [4.] Világbajnokság Reimsben.
[2.] Az első, véglegesnek szánt teqballasztal bemutatása.
[5.] A második világbajnokság Budapesten.
[1.] A teqball mint sport bemutatása hazánkban.
[3.] Az első teqball világbajnokság a fővárosunkban. (5 pont)

12. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 22 pont

1. vakvezető kutya, fehér bot (2 pont)

2. ***a)***

A látássérült ember feladata	A vakvezető kutya feladata
Tudnia kell, hogyan **akar/lehet** eljutni A-ból B-be.	A gazdáját **biztonságosan** vezesse a közúti **forgalomban**.
Figyelnie kell, mikor kelhetnek át a **zebrán**.	Megállással jelzi a gazdájának az **akadályokat**.
Tudnia kell, melyik **közlekedési eszközre** kell felszállnia.	**Utat** keres bonyolultabb **akadályok** esetén.
Vezényszavakkal kell **irányítania** a vakvezető kutyáját.	Vészhelyzetben **felülbírálja** a gazdája **döntését**.

(12 pont)

b) A vakvezető kutya legfőbb feladat a gazdája életének védelme. (1 pont)

3. Rajta van a hám a vakvezető kutyán.
Nem szabad semmivel sem elvonni a kutya figyelmét, mert a gazdája élete múlik rajta. (4 pont)

4. Aláhúzandó: ...biztosítani számára testi és lelki szükségleteinek kielégítését, így a pihenést, játékot, megfelelő minőségű táplálékot és orvosi ellátást is. Különösen fontos feladata a gazdának a kutya szőrzetének ápolása, rendszeres fésülése, valamint a munkahelyi és otthoni környezet tisztántartása, a kutya ápolt, gondozott megjelenésének biztosítása. (3 pont)

13. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 22 pont

1. wing: **búvármellény**
sidemount: **oldalkészülékes felszerelés**
főte: **barlangbejárat**
barlangi búvárkodás: **a barlangászat és a búvárkodás keveréke** (4 pont)

2. ***a)*** képzettség, gyakorlat, felszerelés (3 pont)
b) dupla palack, maszk, orsó, lámpák, vágóeszköz (5 pont)
c) Aláhúzandó: A szabály úgy szól, hogy a készletünk egyharmadával beúszunk, egyharmadával kiúszunk, a harmadik harmad pedig a tartalék, probléma, esetleg mentés esetére. (1 pont)

3. 1. Felfedezhetnek olyan barlangrészeket, ahol még senki sem járt.
2. Nagyon szép látványban lehet részük: nagy barlangtermek, kristálytiszta víz. (4 pont)

4. Aláhúzandó: nincs elegendő tartalék gáz, beszorulás a szűk barlangjáratba, eltűnt a tartalék maszk (3 pont)

5. Bekarikázandó: B, C (2 pont)

14. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 20 pont

1.

Bhutáni Királyság	
Földrajzi fekvése	
földrész:	**Ázsia**
szomszéd államok:	**Kína, India**
hegység:	**Himalája**
Népesség száma:	**780 000 fő**
Államforma:	**alkotmányos monarchia**

(5 pont)

2. Bhutánt a Sárkány országaként emlegetik, és a zászlón is szerepel a sárkány. (2 pont)

3. ***a)*** A lakosság robottal és terményadóval tartozott.
b) Csak 1974-ben nyílt meg a turizmus számára, de ma is csak kevés kivételezett utazót engednek be.
c) Az ország alkotmányában is szerepel, valamint kidolgozták a Bruttó Nemzeti Boldogság koncepciót. (6 pont)

4. 1. kép: Tigrisfészek Kolostor 2. kép: Kira 3. kép: Gho (3 pont)

5. kolostorerődöket, buddhista kegyhelyeket, hagyományokat őrző településeket
angol nyelven (4 pont)

15. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 16 pont

1. 1. kép: kerékpárlabda 2. kép: művészkerékpározás (2 pont)

2. I, H, H, H, I (5 pont)

3. ***a)*** láb
fej
bicikli kerekével
az egyik beáll a biciklivel a kapuba (4 pont)
b) állóképesség, erő, bátorság, koncentráció, egyensúly (5 pont)

16. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 37 pont

1. Ez egy természetvédelmi terület **Tanzániában**, az UNESCO világörökségének része. **Afrika** (földrész) keleti részén helyezkedik el. Ezen a területen élnek több mint másfél évszázada a **maszájok**, akik **állattenyésztéssel** és **vadászattal** foglalkoznak. A nomád életmódot folytató népcsoport az állatait **szabadon** legelteti és **törzsi** közösségekben él. Az 1 milliónyi népesség döntő többsége **Kenya** lakosságához tartozik. (8 pont)

2.

A maszáj férfiak életének jellemzői				
	gyermekkor	ifjúkor	felnőttkor	időskor
otthon	**szülei kunyhója**	**szülei kunyhója**	**külön falu**	**saját kunyhó**
foglalkozás	**állatok őrzése, fejés**	**vadászat, rítusok tanulása**	**vadászat, harc**	**legeltetés, fejés, vadászat, termesztés**
viselet	**–**	**–**	**szúrólándzsa, bivalybőr pajzs**	**rézkarikák a fülben**

(19 pont)

3. ***a)*** harcosok, idős férfiak
b) Nem lehet saját földje vagy marhája, és a férje által említik.
c) Egész életében dolgozott, és részt vett a család ellátásában. (6 pont)

4. Az oroszlánt vadásszák, a többit tenyésztik.
A vadászat a harcosok, a többi a nők feladata. (4 pont)

17. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 16 pont

1. a beteg panasza okának feltárása: **orvosi diagnosztika**
önműködővé tesz egy gépi berendezést vagy szerkezetet: **automatizál**
fejlett értelmi képesség a problémák megoldásában: **intelligencia**
üzleti tevékenység (pl. adás, vétel): **tranzakció** (4 pont)

2. 1. kép: okostelefon 2. kép: ipari robot
3. kép: öntözőrendszer 4. kép: önműködő autó (4 pont)

3. I, H, I, I, H (5 pont)

4. adatkeresés, fordítási feladatok, ppt készítése, versenyekre való felkészülés (3 pont)

18. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 31 pont

1. Fejleszti a logikus gondolkodást. Fejlődik a problémamegoldás és a kreativitás.
Meg lehet tanulni a kudarc elviselését. A közösségben jó játszani, mert örömöt ad. (8 pont)

2. Milyen színek vannak a magyar kártyában? **makk, zöld, piros, tök**
Hány lap van egy színből? **8**
Melyik a legjobb és legértékesebb kártyalap? **ász**
Melyik kártyának van kiváltsága a zsírozásban, miért? **hetesnek, mert bármely hívottal megegyezőként használhatjuk**
Hány zsír van a 32 lapos kártyában? **8**
Miben különbözik az alsó a felsőtől? **Az alsónál a szín jelölése a kezénél van, a felsőnél a fejénél.**
(11 pont)

3. Bekarikázandó: A, B, D (5 pont)

4. ***a)*** felsővel, hetessel
b) Nem, mert nem egyezik a hívottal.
c) Üss! Kell a zsír.
d) Akié az utolsó ütés volt. (7 pont)

19. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 32 pont

1. – A víz szállítja a **tápanyagokat** a sejtekhez.
– A víz segíti a vitaminok, ásványi anyagok **felszívódását**.
– A víz eltávolítja az anyagcsere folyamán keletkezett felesleges **termékeket**.
– A víz rugalmassá teszi az **ízületeket** a csontok összekapcsolásához.
– Biztosítja a vérkeringést, szabályozza a **vérnyomást**.
– Védi a nyálkahártyákat a **kiszáradástól**.
– Szerepet játszik a test **hőmérsékletet** szabályozásában. (7 pont)

2. Aláhúzandó: száraz kézfejek, székrekedés, fejfájás, magas vérnyomás, koncentráció hiány, ízületi gyulladás, száraz torok (7 pont)

3. Aláhúzandó: tízéves gyermek, edzést végző fiatal, nyáron, lelassul (4 pont)

4. Minden nap igyatok az életkorotoknak megfelelő mennyiségű folyadékot!
A folyadékot egész napra elosztva fogyasszátok el!
Lehetőség szerint csapvizet vagy buborékmentes ásványvizet igyatok!
Folyadékpótlásra használhattok gyümölcsöket vagy gyümölcsleveket is. (8 pont)

5. A víz életet és egészséget ajándékoz neked. (2 pont)

6. agyműködés: **A hidratálás befolyásolja az agyműködést.**
koncentráció: **A megfelelő folyadékbevitel segíti a figyelem fenntartását, a koncentrációt.**
memória: **A vízivás segíti feldolgozni az új információkat és emlékezni a régiekre.**
stressz: **A víz fogyasztása csökkenti a szorongást, a stresszt a tanulás folyamán.** (4 pont)

20. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 25 pont

1. [X] Másokon is látják, ezért divatosnak ítélik meg.
[ ] A tahitiak is viselnek ilyet, ezért érdemes megcsináltatni.
[ ] Emlékezteti őket a régi történelmi időkre.
[X] Vannak, akik ezzel szeretnének kitűnni a környezetükben.
[X] Így fejezik ki, hogy valamilyen csoporthoz (például motorosok) tartoznak. (3 pont)

2.

Történelmi helyszínek, népek	A tetoválás jelentése
auschwitzi fogolytábor	foglyok nyilvántartása
ókori trákok	**nemesség jelképe**
Római Birodalom	rabszolgák, bűnözők
afrikai törzsek	törzshöz való tartozás

(4 pont)

3. Nap tetoválás a háton: fény, világosság, élet, életerő
Teknős tetoválás a karon: védelem, erő, nyugalom, bátorság
Lóhere tetoválás kézen: szerencse, siker, eredményesség
Angyalszárny tetoválás háton: segítők, védelem, óvás (8 pont)

4. 1. Nagyon hosszú időre/örökre a testén marad.
2. Hosszú idő elteltével lehet, hogy már másként gondolkodik, és zavarhatja a tetoválása.
3. Nem veszélytelen a tetoválás, mert különböző bőrpanaszokat válthat ki.
4. Nem biztos, hogy technikailag jól sikerül a tetoválás.
5. Nem távolítható el fájdalommentesen, és a bőr nem nyeri vissza eredeti minőségét. (10 pont)

21. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 26 pont

1.

Immunvédelem	Vitaminok megnevezése
Új sejtek előállítása.	**cink**
Az idegrendszer védelme, anyagcsere támogatása.	**B12, B6**
Fertőzések megelőzése.	**szelén**
Csontanyagcsere támogatása.	**D vitamin**

(4 pont)

2. nehezen gyógyuló sebek: **C-vitamin** csontritkulás, fogak romlása: **D vitamin**
fáradtság, kimerültség: **B12, B6** hajhullás: **cink** (4 pont)

3. 1. kép: C-vitamin 2. kép: D vitamin 3. kép: cink (3 pont)

4. Melyik menü tartalmaz cinket? **3, 5** Melyik menü biztosít B12 vitamint? **4, 1, 3**
Melyik menüben van C-vitamin? **1** Melyik menü forrása a szelénnek? **1, 3, 4, 5, 6** (4 pont)

5. I, H, I, H, I, I, H (7 pont)

6. Aláhúzandó: rendszeres testmozgás, elegendő alvás, vitamindús étrend, megfelelő folyadékbevitel (4 pont)

22. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 24 pont

1. Születési ideje: **1837. december 24.**
helye: **München**
Uralkodóház: **Wittelsbach**
Házastársa: **Ferenc József osztrák császár és magyar király**
Magyar történelemben betöltött szerepe: **királyné**
Halála ideje: **1898**
helye: **Svájc (Genfi-tónál)** (7 pont)

2. ***a)*** Kevesebb, mint egy éve volt, hogy felkészüljön az udvarban ellátandó kötelességekre, feladatokra.
b) A főhercegnő beleszólt az életébe, a házasságába, a gyermeket nevelésébe.
c) Élete során két gyermekét veszítette el.
d) Szeretett lovagolni, Európa egyik legjobb női lovasa volt. Gyűrűn és súlyzókkal is tornázott. (8 pont)

3. ***a)*** Gróf Majláth Lajos, gróf Andrássy Gyula
a kiegyezés / az Osztrák-Magyar Monarchia létrejötte (3 pont)

b) Aláhúzandó: A porosz–osztrák háború idején a bécsi katonai kórházakban a magyar katonákat kereste. Magyarországon rendszeresen bejelentés nélkül érkezett a kórházakba, hogy a valós állapotokat lássa.
Utazásai során a királyné leggyakrabban a gödöllői kastélyban szállt meg, amelyet az uralkodó pár koronázási ajándékként kapott. Kedvenc, gyakran látogatott imahelye volt a Mátyás-templom lorettói kápolnája. (4 pont)

c) Sisi szívén viselte a magyar nép helyzetét, és tevékenyen részt vett sorsának jobbra fordításában. (2 pont)

23. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 34 pont

1. Életének melyik szakaszából idéz emléket az író? **gyermekkor**
Hány órakor indult el az apa a fiával a szőlősbe? **fél 11 körül**
Mit ettek ebédre? **kenyeret szőlővel**
Milyen esemény is mutatta, hogy már érik a szőlő? **megjelentek a seregélyek**
Hányféle szőlő termett a szőlőskertben? **három**
Melyik volt a legédesebb szőlőfajta a szöveg szerint? **fehér bajor** (6 pont)

2. ***a)*** szorgalmas, dolgos ember
előrelátó, bölcs (tanította is a fiát)
büszke a munkájára (3 pont)
b) A homokos talajon könnyebb volt mezítláb közlekedni.
Jókat ehetett a különféle szőlőfajtákból.
Frissen sütött kenyér volt, ezért puha belsejű. (6 pont)

3. „éltem-haltam a szőlőért” **Nagyon szerettem a szőlőt.**
„zsendül-e már a szőlő” **Érik-e már a szőlő.**
„átlépett a juhász az árnyéka felett” **Magasra hágott a nap az égen.**
„le nem szüretelték az érettjét a seregélyek” **Megették a seregélyek az érett szemeket.**
„édesapám nagyon értett a nyelvükön” **Édesapám tudta, mit kell velük csinálni.**
„egyszerre elfüstölt a dézsmáló had” **Elrepültek a seregélyek.** (12 pont)

4. A csősz a szőlőskertet őrzi, ahol pásztákban állnak a szőlősorok, tőkéjükön a szőlőfürtökkel. (2 pont)

5. ***a)*** „csak a nagy levelű szőlőgallyak bókolgattak körülöttünk”
„büszkén mutogatva mosolygó fürtjeiket”
„a hajnal is megszégyellné magát mellette”
„ biz azt nem látta többet a hajnal” (4 pont)
b) „erre egyszerre elfüstölt” (1 pont)

24. FELADATSOR

Szerezhető pontszám: 41 pont

1. Az ódon házban kötötték meg a szatmári békét a Rákóczi szabadságharc leverése után. A Vécsey-palota homlokzatán dombormű és emléktábla örökíti meg a történelmi eseményt. (4 pont)

2. Rodostó Törökországban van. Ebben a házban lakott II. Rákóczi Ferenc fejedelem a törökországi száműzetése idején. Itt éltek vele hűséges emberei és hűséges íródeákja, Mikes Kelemen is. (6 pont)

3. Bekarikázandó: B, C, F (3 pont)

4. Pro libertáte: a szabadságért.
A zászló a Habsburgok elleni szabadságharcot jelképezte. (4 pont)

5. [4.] Géza az erdőbe menekült.

[5.] Géza a kebelébe rejtette a zászlót, a zászló rúdját pedig egy odvas fába tette.

[2.] A labancok észrevették a zászlóval menekülő Gézát.

[7.] Géza a tanyán juhászbojtárnak öltözött.

[3.] A labancok már egy kőhajtásnyira megközelítették Gézát.

[8.] Géza édesanyja elrejtette a kuruc zászlót a komódba.

[1.] Géza Szatmár felé vette az útját.

[6.] Géza felmászott egy sűrű, magas fára, a lova pedig nélküle elvágtatott. (8 pont)

6. bátor: **Megmentette a kuruc zászlót, pedig sok labanc üldözte őt.**
leleményes: **Az erdőt választotta rejtekhelyül, és egyedül küldte tovább a lovát.**
hűséges a szabadságharc eszméjéhez: **Nem akarta, hogy labanc kézre kerüljön Rákóczi zászlója, és megmentette, valamint elrejtette a labancok elől.** (6 pont)

7. „a török szultán kegyelemkenyerén élt” **A török szultán biztosította az ellátását, amelyet el kellett fogadnia. (száműzetésben volt)**
„ennek sem kell szekeret fogadjon a császár” **Nincs annyi, hogy megteljen egy szekér.**
„Szakadt a hab a lovakról.” **Olyan gyorsan futottak a lovak, hogy sűrű tajték jelent meg rajtuk.**
„Géza egérutat nyert” **Géza előnyre tett szert az üldözése során.** (8 pont)

8. A Géza lovát dicsérte, kiemelte értékességét. A labancok lovait, amelyek nem lehettek kevésbé jók, hitványnak, értéktelennek állította be. (2 pont)